

Årsrapport för Folkhälsoarbete 2023

Stadsområde sydväst

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING.....	2
2	BAKGRUND	2
3	INLEDNING - MÅLGRUPPER, OMRÅDEN OCH FÖRKLARINGAR	3
4	MÅLOMRÅDEN	4
4.1	ÖKA MÖJLIGHETERNA TILL EN GOD START I LIVET OCH GODA UPPVÄXTVILLKOR	4
4.2	ÖKA DEN PSYKISKA HÄLSAN.....	8
4.3	ÖKA FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR DELAKTIGHET, INFLYTANDE OCH TILLIT	11
4.4	FRÄMJA HÄLSOSAMMA OCH HÅLLBARA LIVSMILJÖER	14
4.5	ÖKA FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR ÅLD RAND E MED LIVSKVALITET	16
5	ÖVERGRIPANDE REFLEKTIONER	18
6	EKONOMISK REDOVISNING	19

1 INLEDNING

Det övergripande målet för Sveriges nationella folkhälsopolitik är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Folkhälsoarbetet ska utgå från övergripande strukturella förhållanden så som befolkningens livsvillkor och hälsa. Folkhälsoarbetet ska bygga på långsiktighet och de specifika förutsättningar som finns lokalt samt utgå från befolkningens behov. Göteborgs Stad, Socialnämnd Sydväst (SN) samt Delregionalnämnd Göteborg (DRNG) har tecknat avtal om lokalt folkhälsoarbete från 1 januari 2023 till 31 december 2025. I avtalet finns reglerat att en handlingsplan med gemensamt prioriterade områden ska tas fram för det lokala folkhälsoarbetet. Årsrapporten utgår från de prioriterade områden som förenar SN och DRNG. Uppföljning sker årligen.

Årsrapporten ska även följa de målområden och dokument som anges i avtalet:

- Göteborgs Stads styrdokument för folkhälsoarbete (budget, Göteborgs Stads program för en jämlik stad med flera).
- Västra Götalandsregionens styrdokument för folkhälsoarbete (budget, regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030 med flera).

2 BAKGRUND

Arbetet med att förbättra folkhälsan kräver gemensamma insatser i samverkan med olika samhällsaktörer och mellan olika nivåer likaså som med olika huvudmän. Arbetet med att förbättra hälsan i befolkningen kräver gemensamma insatser och samverkan mellan olika nivåer och olika huvudmän. Arbetet handlar både om insatser som förbättrar folkhälsan generellt och särskilda insatser riktade till de grupper boende i stadsområdet där både hälsan och dess förutsättningar är avsevärt sämre. En ökad jämlikhet i hälsa och livsvillkor är en förutsättning för att uppnå ett långsiktigt socialt hållbart samhälle och ska särskilt beaktas i folkhälsoarbetet. Årsrapporten anger folkhälsoarbetets riktning och baseras på insatser med det övergripande nationella målet att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen samt sluta de påverkbara inom en generation. Detta ska ske utifrån ett rättighetsbaserat arbete med vägledning av FN:s konvention om barnets rättigheter samt mänskliga rättigheter. Folkhälsoarbetet ska bygga på långsiktighet och de specifika förutsättningar som finns lokalt samt utgå från befolkningens behov.

3 INLEDNING - MÅLGRUPPER, OMRÅDEN OCH FÖRKLARINGAR

Inför 2023 uppmärksammades befolkningens hälsa och livsvillkor utifrån olika perspektiv. Ett perspektiv utgick från socioekonomi kopplat till sydvästs olika mellanområden med inspiration från det nationella verktyget Segregationsbarometern. Ett annat perspektiv som användes var indexet ”risk för ohälsa” som togs fram av Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen i samverkan inför att nya folkhälsoavtal skulle tecknas. Indexet tar hänsyn till antal individer som har risk för ohälsa till skillnad från andel av befolkningen inom ett område. I sydväst har flest antal individer i mellanområdet Stora Högsbo risk för ohälsa i jämförelse med andra mellanområden i stadsområdet. I sydväst ser vi tydliga kopplingar mellan livsvillkor och hälsa. Befolkningen i delar av Centrala Tynnered samt delar av Frölunda Torg-Tofta har fortsatt stora behov och arbete som redan görs behöver bibehållas och utvecklas. Vi har också börjat uppmärksamma befolkningen i Stora Högsbo i större utsträckning än tidigare. Inte minst familjer som har ”låg ekonomisk standard¹”.

Inför 2023 var ambitionen att arbeta med insatser för olika målgrupper utifrån en områdesindelning inspirerad av Segregationsbarometern, index ”Risk för ohälsa” och självklart den demografiska fördelningen av befolkningen. En målgrupp som varit prioriterad är barn och unga och då med extra fokus på de som bor i områden som har socioekonomiska utmaningar. På grund av olika orsaker som nämns under rubriken *Övergripande reflektioner* har inte alla önskvärda insatser som finns specificerade i handlingsplanen för 2023 kunnat genomföras. Andra insatser har tillkommit. I tabellen nedan redogörs för de insatser som har genomförts. De olika insatserna kan gå in under olika målområden men beskrivs under ett av områdena.

¹ Låg ekonomisk standard är ett mått på relativ fattigdom som innebär att hushållets disponibla inkomst är lägre än 60 procent av medianvärdet för riket.

4 MÅLOMRÅDEN

4.1 Öka möjligheterna till en god start i livet och goda uppväxtvillkor

En god start i livet är avgörande för barns livsvillkor och hälsa, både under uppväxten och senare i vuxenlivet. Att barn tillgodogör sig en god utbildning, lever i en trygg social miljö med trygga ekonomiska villkor påverkar deras livsvillkor och möjligheter senare i livet.

Strategi för att uppnå målområdet	Insats - målgrupp	Aktörer	Effekt/Resultat – utifrån strategin
Skapa förutsättningar för meningsfulla fritidsaktiviteter.	Frukostverksamheten, med hälsofrämjande inslag kring kost- och hälsa, på Vättnedalsskolan. En anställd från Reningsborg finns på plats tillsammans med en värd för skola som arena. Tillsammans driver de den operativa verksamheten med att anordna hälsofrämjande morgonstund med frukost.	Reningsborg, Socialförvaltning Sydväst (fritid/förebyggande och främjande) Grundskoleförvaltningen (Vättnedalsskolan)	En riktlinje för mellanmål har tagits fram i samråd med skolsköterska och rektor för att stötta verksamheten vid val av livsmedel. Tandborstning vid varje tillfälle har införts. All skolpersonal och klasser på mellanstadiet har bjudits in och fått en introduktion till verksamheten med föreläsning om kost- och hälsovanor. Verksamheten ses numera av skolan som en viktig morgonverksamhet innan skoldagens start. Frukosten har blivit en viktig social mötesplats för barnen före skoldagens start. I början av året kom 5–10 barn/dag och i slutet på hösten kom 15–20 barn dagligen till frukosten.
	Lovaktiviteter för alla barn har utvecklats under året. Korta ”prova på kurser”: Ett par dagars kurs i ett instrument eller musikproduktion som ger deltagaren en god möjlighet	Grundskoleförvaltningen - Kulturskolan.	Uppskattad verksamhet där deltagare upptäckt aktiviteter de tidigare inte provat. Det är fortsatt utmanande att få barnen att anmäla sig till kurser.

	att känna till grunderna i ämnet och antingen söka sig vidare till fördjupning inom kulturskolan eller andra utövare eller att fortsätta på egen hand. Drop In verksamhet har även utvecklats där barnen kan komma och gå som de vill exempelvis; öppna ateljéer, prova på instrument, musikproduktion.		Deltagarna har i många fall upplevt att de nu kan något de inte kunde innan och gjorde att de kände sig tryggare med sig själva och sin närmiljö. Det innebär förhoppningsvis i förlängningen att individerna känner större ägarskap för sin närmiljö och förmåga.
Stärka arbetet med trygghet och trivsel på Frölundaskolan.	Öka kvaliteten och fortsätta utveckla trivsel- och trygghetsarbete med ett större fokus och tydligare riktning mot en långsiktig förbättring för skolans elever. Arbeta upp ett trygghetsteam som kan samskapa med eleverna samt utbilda personal på skolan.	Grundskoleförvaltningen (Frölundaskolan).	Fördjupande utbildning för trygghetsteamet i våldsprevention utifrån en skolkontext. Ökat utrymme för det operativa elevnära trygghetsskapande arbetet. Ökad samverkan mellan trygghetsteam och elevhälsa. Trygghetsskapande aktiviteter så som skol-DM i fotboll. Planerat för att starta en idrottsförening på skolan. Ökad samverkan med Fritid kring rastaktiviteter. Påbörjat planering av hur all personal på skolan som arbetar med elevgrupper kan stärkas sitt trygghetsarbete.

Stärka upp arbetet med jämställdhet och våldsprevention.	En koordinator inom våldsprevention har arbetet (delvis finansierat av folkhälsomedel) med skola, fritid och fältenheten. Kortare variant av den egen framtagna grundutbildningen i våldsprevention genomfördes för personal och pedagoger på Lindåskolan och Nygårdsskolan årskurser 7–9. Under samma period fick alla i årskurs 7 och 8 på båda skolorna 2–3 klassrumstillfällen per klass med konceptet. Normdrama där lyfter man genom samtal, drama och övningar ämnena känslor, våld, våldspyramiden, destruktiva genusnormer såsom machokultur och aktivt åskådarperspektiv. En grupp av ungdomskonsulenter och fältare fick utbildning och licenser i metodmaterialet Machofabriken.	Socialförvaltning Sydväst, Machofabriken, Grundskoleförvaltningen (enskilda skolor i sydväst och kulturskolan).	Resultatet av arbetet på skolorna blev att både personal och elever fick möjlighet till ett gemensamt språk i ämnet. Personalen fick en grund att arbeta vidare på vilket båda skolorna har gjort genom att fortsätta använda material samt bjudit in föreläsare i ämnet. Materialet ”Machofabriken” används på mötesplatser och i skola.
Utveckla det ANDTS - preventiva arbetet.	ANDTS-kartläggningen som påbörjades 2022 har färdigställts. En samordnare anställdes i augusti och har med stöd av <u>folkhälsomyndighetens kunskapsstöd</u> arbetat fokuserat på strukturer för ett hållbart och samordnat ANDTS-preventivt arbete för barn och unga.	Socialförvaltning Sydväst.	Tydligare bild av vad som behöver utvecklas inom kring ANDTS-preventivt arbete stadsområdet. Ökad kompetens och start till förbättrat ANDTS-preventivt arbete inom fritidsenheterna.

	Ett utvecklingsarbete har inletts med fritidsenheterna (SF sydväst) med kompetensutveckling som start. Föräldraföreläsningar har hållits.		
Hitta strukturer för hälsofrämjande och förebyggande insatser för barn i skolåldern.	Anpassa och implementera <u>GoFaR</u>, gemensamt ordnat fysisk aktivitet på recept. Syftet med GoFaR är att skapa förutsättningar för att det nationella arbetssättet FaR (Fysisk aktivitet på Recept) ska fungera ännu bättre när det utgår från skolsköterskan och skolan. Målet är att främja barn och ungas hälsa, utveckling och skolprestation. Utvecklingsledare folkhälsa ingår i styrgruppen och folkhälsomedel går till projektledning. Arbetet är kopplat också till forskningsprojektet Fysisk aktivitet på recept till barn på Malmö Universitet som leds av Forskare/doktorand Emelie Wiklund.	Grundskoleförvaltningen (Elevehälsan), Centrum för fysisk aktivitet i Västra Götalandsregionen.	En struktur för arbetet med GoFaR inklusive en handlingsplan och en aktivitetslista har tagits fram. Fokus har legat på förankring och samverkan för att ha en god grund inför starten. Rekrytering av två skolor skett (Nya Varvet skolan och Hagenskolan) som kommer att vara piloter för arbetet under våren 2024. På grund av skolornas svåra ekonomiska situation är antalet skolor färre än den initiala planen. Fördelen med enbart två pilotskolor är att de kan erbjudas mer stöd och tätare samverka för att få fram det nya arbetssättet: ”GoFaR Göteborg”.
Bidra till att föräldralediga inte kommer efter i språkträningen.	Erbjuda utrikesfödda kvinnor SFI träning under föräldraledigheten på ett sätt som accepterar att bebisarna är det viktigaste och utbildningen kommer sist i kvinnornas liv. Utrikesfödda kvinnor ligger längst ifrån jobb och utbildning vilket beror	Förskoleförvaltningen (Öppna förskolan Opaltorget).	Från augusti 2023 till december 2023 har Öppna förskolan Opaltorget erbjudit SFI träning för föräldralediga en gång per vecka. Totalt har det blivit 16 träffar á 3 timmar med 21 inskrivna deltagare.

	till viss del på att de halkar efter under föräldraledigheten. Därför pratar de på SFI om framtiden om vilka utbildningar och jobb­möjligheter som finns.		
--	---	--	--

4.2 Öka den psykiska hälsan

Psykisk hälsa kan beskrivas som en tillgång eller resurs som gör det möjligt för människor att må bra och gör det möjligt för oss att uppnå vår fulla potential. Arbetet med att stärka den psykiska hälsan innebär både främjande och förebyggande arbete i hela befolkningen. Det kan innefatta insatser som både främjar psykiskt välbefinnande samt insatser som förebygger suicid.

Strategi för att uppnå målområdet	Insats - målgrupp	Aktörer	Effekt/Resultat – utifrån strategin
Skapa förutsättningar för att stärka studenters psykiska hälsa.	En tvärssektoriell arbetsgrupp arbetar för att utveckla tvärssektoriell samverkan, dela kunskap och erfarenheter kring studenters psykiska hälsa. Det sker t. ex genom kartläggningsarbete och orsaksanalyser tillsammans med målgruppen samt att planera och genomföra nätverksträffar för funktioner som möter målgruppen. Syftet med nätverket är att mötas över professions- och verksamhetsgränser, få erfarenhetsutbyte, höja kunskapen och utveckla samverkan för att främja studenters psykiska hälsa.	Utvecklingsledare folkhälsa från samtliga stadsområden, representanter från Chalmers, Göteborgs Universitet samt Västra Götalandsregionen. Samverkan med studentrepresentanter via studentkårer samt med Studentforum (studenter och politiker) i Göteborgs Stad.	Tre nätverksträffar har arrangerats: 28 feb: Presentation av fem viktiga områden att prioritera för att främja studenters psykiska hälsa (framtagna av studentrepresentanter). Workshop kring syfte och utformning av nätverket och framtida träffar. 13 sept.: Tema ekonomi, föreläsning med CSN, Försäkringskassan och Göteborgs Stads Budget- och skuldrådgivning. 28 nov: Tema ”Att samtala om existentiella frågor”. Föreläsning av filosof samt panelsamtal med företrädare för olika verksamheter, organisationer (ideella och offentliga). Även studentrepresentanter. Att skapa utrymme för dialog mellan deltagarna på träffarna möjliggör i sin tur hänvisning mellan verksamheter och

	En kartläggning av internationella studenters psykiska hälsa har genomförts.		att fler studenter får ta del av främjande insatser.
Stärka psykisk hälsa för personer med funktionsnedsättning.	Med hjälp av utvecklingsledare folkhälsa i sydväst och nordost genomfördes en workshop för enhetschefer för dagliga verksamheter i stadsområde Sydväst och Nordost. Workshopen handlade om vilka behov av insatser som arbetstagare har när det gäller hälsa. Området sexuell hälsa prioriterades.	Socialförvaltning Sydväst, Socialförvaltning Nordost, Förvaltningen för funktionsstöd	Inköp av material kring sexuell hälsa i syfte att kompetenshöja personal.
Skapa förutsättningar för rörelse och glädje för äldre och för personer med funktionsnedsättning.	Se vidare under ”Öka förutsättningarna för äldre med livskvalitet”/” Öka möjligheten till goda levnadsvanor”.	Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen.	Anpassad träning för balans och styrka som även har gett gemenskap.
Sprida och stärka arbetet med suicidprevention.	Spridning av information kring suicidprevention samt kring olika aspekter av ensamhet utifrån VGR: s och Folkhälsomyndighetens material till anställda i Göteborgs stads olika förvaltningar.	Socialförvaltning Sydväst.	Kunskapshöjande insats.

	Det stadenövergripande nätverket för utvecklingsledare folkhälsa arrangerade tillsammans med Suicide Zero tre digitala föreläsningar för allmänheten riktat till olika målgrupper på temat suicidprevention. Beskrivning av föreläsningarna: <i>Livsviktiga snack</i> Hur vuxna kan prata med barn om deras mående och gav kunskap om skyddsfaktorer, psykiska besvär samt barns utveckling. Syftet var att ge stöd till vuxna för att rusta barn till livet. <i>Våga fråga samt Våga fråga äldre</i> Berörde frågor som vad vi kan göra när vi misstänker att någon i vår närhet har det svårt. Fakta och myter om självmord och hur vi identifierar varningstecken på psykisk ohälsa.	Suicide Zero.	Totalt deltog cirka 210 personer. Forskning visar att förmågan att uttrycka mående och känslor samt att ha en god relation mellan vuxen och barn är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för psykisk hälsa. Att prata om hur vi mår kan förebygga suicid.
Information och dialog om psykisk hälsa.	”Våga Prata” ägde rum vid pratbänkar i Göteborg mellan den 4–8 sept. Huvudsyftet med satsningen var att uppmärksamma betydelsen av mellanmänniska samt att främja dialog och ge information och råd om psykisk hälsa. I anslutning hölls två öppna föreläsningar av organisationerna Hjärnkoll och NSPH. Insatsen inbegriper invånare i alla stadsområden.	Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen, i samverkan med olika förvaltningar och verksamheter inom staden samt med ideella aktörer som t.ex. Hjärnkoll, NSPH SPIV, SPES. Insatsen har gjorts i samverkan med övriga stadsområdets folkhälsoarbete	Totalt fördes 196 samtal vid utvalda pratbänkar. Samtal fördes om viktiga ämnen, information spreds om stadens verksamheter och gav människor möjlighet att dela sina tankar och erfarenheter. Det var en bred åldersspridning bland besökarna och insatsen bidrog till en dialog mellan generationer. 25 % av besökarna var män. Förutom svenska så talades engelska, persiska, bosniska, arabiska och spanska samt finska. Ett citat från invånare:

	Folkhälsomedel användes till kommunikationsinsatser för att öka synligheten för insatsen.	/utvecklingsledare folkhälsa.	"Vi behöver fler sådana platser i staden där man kan prata om viktiga ämnen som psykisk hälsa och välbefinnande."
--	---	-------------------------------	---

4.3 Öka förutsättningarna för delaktighet, inflytande och tillit

Makt över det egna livet och delaktighet i samhället är fundamentala livsvillkor för varje människa. Delaktighet är både en grundlagsstadgad rättighet och en grundläggande princip för att förverkliga de mänskliga rättigheterna. För att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att främja alla individers möjligheter till kontroll, inflytande och delaktighet i samhället och i det dagliga livet. Delaktighet är en viktig förutsättning för förbättrade livsvillkor och hälsa.

Strategi för att uppnå målområdet	Insats - målgrupp	Aktörer	Effekt/Resultat – utifrån strategin
Tillgängliggöra information.	Kunskap om och arbetet mot våld i nära relationer (ViNr) och hedersrelaterat våld och förtryck är ett långsiktigt arbete som behöver bedrivas på olika arenor samtidigt. Två hälsoguider utbildades i ViNr och deltog på Tynneredsdagen i syfte att nå ut bredare med budskap om stöd och hjälp vid våld i nära relationer. Inköp av informationsmaterial som användes av hälsoguiderna.	Socialförvaltning sydväst	För att fånga in invånare till samtal erbjöds aktiviteten pärla armband vilket fångade upp barn i olika åldrar och vårdnadshavare. Detta möjliggjorde för samtal kring ämnet. Aktiviteten var mycket välbesökt.

Öka kompetensen i barnrättsfrågor.	Kompetensutveckling och samverkan genom deltagande på barnrättsdagarna.	Socialförvaltning Sydväst	Deltagarna fick syn på bredden i frågan. Ökade sin kunskap om nuläget och senaste forskning. Bidrog bland annat till ett efterföljande arbete tillsammans med elevhälsan med fokus på våldsutsatta barn.
Bidra till deltagande i aktiviteter tillsammans med andra på lika villkor.	Personer med funktionsnedsättningar har inte samma förutsättningar att delta i aktiviteter på samma villkor som andra. På <i>Fritidsbanken Frölunda Torg</i> har olika "fritidshjälpmedel" införskaffats för att möjliggöra aktiviteter tillsammans med andra. Dessa är riktade till personer som har fysiska och/eller kognitiva funktionsvariationer och är inte individanpassade. De kan anpassas till olika personer. Fritidsbanken lånar ut gratis sport och friluftsutrustning i syfte att skapa möjlighet att fler ska ha en aktiv fritid och uppleva rörelseglädje. Allt material, förutom "fritidshjälpmedel" enligt ovan, är återbrukat och skänks av privatpersoner.	Socialförvaltning Sydväst Fritidsbanken Sverige	På sikt kan fler personer med olika typer av funktionsnedsättningar delta i friluft- och sportaktiviteter tillsammans med andra på lika villkor.

	Rullatorloppet som ägde rum 20 september är kopplat till WHO:s arbete för åldersvänliga städer och samhällen och har flera syften; visa vikten av en tillgänglig utemiljö och stadsmiljö, främja rörelse, bidra till generationsmöten, öka acceptans av gånghjälpmedel. Insatsen inbegriper invånare i alla stadsområden. Folkhälsomedel användes till att tillhandahålla fallkunskap inkl. instruktör. Deltagarna fick skriftligt material om digitala verktyg och om fallprevention.	Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen i samverkan med olika förvaltningar inom staden men också ideella aktörer som till exempel Svensk Judo Insatsen gjordes i samverkan med övriga stadsområdets folkhälsoarbete /utvecklingsledare folkhälsa.	237 personer i åldrarna 24–103 år deltog i loppet med geografisk spridning över Göteborg. 59 % var kvinnor. Både rullatorer och rullstolar användes. Utvärdering innehåller övervägande positiva upplevelser, där deltagarna och funktionärerna beskriver evenemanget som glädjefyllt, festligt och meningsfullt. Loppet uppmärksammades på olika sätt vilket förhoppningsvis bidrog till ökad acceptans av gånghjälpmedel.
--	--	--	--

4.4 Främja hälsosamma och hållbara livsmiljöer

Den fysiska miljön vi lever och verkar i, det vill säga livsmiljön, har stor betydelse för människors livsvillkor. Den fysiska miljöns utformning kan öka tryggheten och främja sammanhållning mellan grupper i samhället på individ-, områdes- och befolkningsnivå. Både psykisk och fysisk hälsa påverkas i hög grad av levnadssätt och det omkringliggande samhället.

Strategi för att uppnå målområdet	Insats - målgrupp	Aktörer	Effekt/Resultat – utifrån strategin
Minska ofrivillig ensamhet och öka möjligheten till sociala aktiviteter.	Utvecklingsledare Folkhälsa har varit aktiv i att skapa förutsättningar för samverkan kring Frivilligcentralerna M43 samt Svängrummet. Frivilligcentralerna är viktiga mötesplatser för daglediga personer i stadsområdet och möjliggör aktiviteter utifrån besökares intressen. Under året har ett idéburet och offentligt partnerskap för 2024 tagits fram per frivilligcentral tillsammans med flera aktörer.	Västra Frölunda pastorat, Flatåskyrkan, Äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen, Förvaltningen för funktionsstöd, Socialförvaltning Sydväst.	En bredare samverkan kring frivilligcentralerna ger förutsättningar att nå ut till fler målgrupper som kan nyttja verksamheterna.
Skapa förutsättningar för invånare att värna om miljö, hälsa samt skapa trygghet i Tynnered.	Tre cykelkurser har hållits i Tynnered varav två nybörjarkurser samt en fortsättningskurs.	Cykelfrämjandet, Socialförvaltning Sydväst, Hälsoverket i Väster och Familjebostäder	Nybörjarkurserna gav de totalt 19 deltagarna cykelfärdigheter och kunskap om trafikregler samt gemenskap, stärkt självförtroende och självständighet. Åtta deltagare gick fortsättningskursen som fokuserade på cykling i mer trafikerade miljöer. På sikt är förhoppningen att dessa personer väljer cykel som ett färdmedel vilket gynnar både miljö och hälsa.

Stärka hushåll med låg ekonomisk standard	Utvecklingsarbete gällande samverkan med olika aktörer, kompetenshöjande- och informationsinsatser för att stärka hushåll med låg ekonomisk standard med extra fokus på barnfamiljer i Högsbohöjd. Bland annat arrangerades en digital föreläsningsserie för yrkesverksamma i syfte att höja kunskapen i frågan och öka motivationen att göra mera. Föreläsningarna hölls av BRIS, Stadsmissionen samt Budget- och skuldrådgivningen i Göteborgs Stad.	Familjecentrerat arbetssätt i Axelhuset Socialförvaltningen sydväst/Fritid	Utvärdering av föreläsningarna visar att kunskapsnivån höjts och att deltagarna fått energi i frågan. Det var 162 deltagare varav 51 svarade på enkäten. Samverkan med aktörer i närområdet har ökat till exempel Leksaksbiblioteket som redovisas nedan, men också andra föreningar och fastighetsbolagen. Påbörjat framtagande och test av informationsmaterial som verksamheterna kan använda i samtal med familjer.
	Upparbeta ett samarbete med Högsbo Leksaksbibliotek och verka för alla barns rätt till lek och fritid. Verksamheten ses också en mötesplats med främjande insatser. Leksaksbiblioteket arbetar med delningsekonomi och på så vis stärker de barnhushåll med låg ekonomisk standard samtidigt som de bidrar till arbete med klimatfrågan.	Högsbo Leksaksbibliotek, Socialförvaltning sydväst (Förebyggande och Främjande/ föreningssamordnare).	Arbetet tillsammans har lett till ett idéburet och offentligt partnerskap (IOP). Inom ramen för IOP har det anordnats aktiviteter i närområdet, leksaksbiblioteket har lotsat familjer till verksamheter som kan vara stödjande såsom biblioteket, öppna förskolan och Fritidsbanken samt med gemensamma krafter hittat nya lokaler som verksamheten kan husera i.
Ökad social gemenskap och aktivitet med fokus på hälsa.	Genom inköp och uppställning av en container i Bergskristallsparken kan parken erbjuda fler aktiviteter samt enklare servering. Containern fungerar också som förvaring av utrustning.	Socialförvaltningen sydväst (Fritid)	Containern har lett till ökat deltagande och utlån av utrustning. Fler sociala möten och en mer levande parkmiljö. Det är mellan 15–20 personer per öppen dag som man annars inte hade mött. Dessa personer är i alla olika åldrar.

4.5 Öka förutsättningarna för äldre med livskvalitet

För ett hälsofrämjande, friskt äldre är det betydelsefullt att kunna påverka sin tillvaro och sin livssituation. Att känna delaktighet i samhället och ha möjlighet till fysisk aktivitet ger förutsättningar till ökad fysisk, psykisk och kognitiv hälsa. Även social gemenskap bidrar i hög grad till äldre med livskvalitet.

Strategi för att uppnå målområdet	Insats - målgrupp	Aktörer	Effekt/Resultat – utifrån strategin
Öka möjligheten till goda levnadsvanor.	Fallförebyggande arbete Anpassad träning av styrka och balans (Balanslyftet och Tai Chi). Träningen har skett inomhus och utomhus. Balansträning samt information om fallförebyggande fysisk aktivitet har även getts till besökare på totalt sex olika mötesplatser för seniorer. Bland annat på S:t Gabrielkyrkans mötesplats där 25 assyriska kvinnor deltog. Hembesök har gjorts via kommunens ”fixartjänst” med personer som av olika anledningar inte tar sig till mötesplatser. Dessa personer har fått information och stöd till fallpreventiva rörelser i hemmet.	Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen.	Fysisk aktivitet är fallförebyggande. Flera av deltagarna i aktiviteterna har påtalat att balans eller yrsel är ett problem. I utvärdering uppges förbättrad styrka, balans, kontroll, lättare att röra sig, viktreducering, men också värdet av den sociala aspekten.

	Under 2022 togs en rapport fram med titeln ”Samverkan för ett mer hälsosamt åldrande?” Under 2023 efterfrågades fler rapporter av olika verksamheter varav folkhälsomedel har bidragit till tryck av fler exemplar.	Socialförvaltning Sydväst	Fler har tagit del av rapporten som tjänar som ett diskussionsunderlag för samverkan kring aktiviteter för ett mer hälsosamt åldrande.
	Utvecklingsledare folkhälsa initierade en informationsträff med RF SISU gällande konceptet ”Senior Sport School”. Konceptet syftar till att äldre personer kan prova på olika aktiviteter i samarbete med idrottsföreningar i närområdet samt får olika teoretiska pass kring bland annat kost.	Socialförvaltning Sydväst På informationen medverkade nyckelpersoner från olika verksamheter i sydväst.	Informationen ledde till att Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen/Främjande och förebyggande i sydväst kommer att pröva Senior Sport School i sydvästra Göteborg.

5 ÖVERGRIPANDE REFLEKTIONER

Enligt samverkansavtal om folkhälsoarbete finansieras arbetet till hälften av Västra Götalandsregionen och till hälften av Göteborgs Stad. Under året har folkhälsoarbetet haft utmaningar kring Göteborgs stads del av finansieringen. Vid samarbete med förvaltningar i Göteborgs Stad så ska respektive förvaltning själva stå för kommunens del av finansieringen (enligt en överenskommelse mellan olika förvaltningar). Detta försvårar folkhälsoinsatser i de fall där berörd förvaltning inte har möjlighet att stå för halva kostnaden. Hanteringen av kommunens finansiering av samverkansavtalet med regionen försvårar även möjligheten att finansiera folkhälsoinsatser i icke kommunal verksamhet så som exempelvis civilsamhälle, regionens hälso- och sjukvård och andra myndigheter. Detta bidrar till att avtalets avsikt att stimulera ett behovsstyrt folkhälsoarbete är svårt att fullfölja och därmed påverkas även arbetet med att ta fram ettårig handlingsplan för samverkansavtalet.

Under 2023 har funnits förhoppningar om en annan finansieringsmodell för folkhälsoarbetet i Göteborgs Stad inför 2024, men än så länge ser det ut som att ovan beskrivna modell kommer att fortsätta.

Positivt är att utvecklingsledare folkhälsa i staden har ökat samverkan mellan stadsområden. Arbetsgrupper finns utifrån olika målgrupper och/eller teman. Detta har varit mycket givande och ett enklare sätt att komma framåt i vissa frågor nu när staden är uppdelad i fackförvaltningar.

I arbetet med barn och unga har ett samarbete med koordinatörerna för det familjecentrerade arbetet varit viktig och under året har det samarbetet utvecklats.

6 EKONOMISK REDOVISNING

Göteborgs Stad har omorganiserats och en del förvaltningar arbetar stadenövergripande. Vissa insatser som har skett i samarbete med dessa förvaltningar har också bedrivits i samverkan med andra stadsområden utifrån folkhälsoavtalen. Om insatsen har inneburit kostnader så har vi kommit överens om vilket stadsområde som tar kostnaden för att minska administration.

ÅR 2023	BUDGET		UTFALL	
	DRNG	SN	DRNG	SN
Utvecklingsledare folkhälsa (lön inkl. lönebikostnader)	0	1 581 140	123 614	1 457 826
Omkostnader (admin, kostnader, resor, kurser etc.)	0	40 860	300	
Folkhälsoinsatser	DRNG	SN	DRNG	SN
Öka möjligheterna till en god start i livet och goda uppväxtvillkor	1 250 000	225 000	1 077 561	389 500
Öka den psykiska hälsan	275 000	245 000	101 000	100 000
Öka förutsättningarna för delaktighet, inflytande och tillit	248 000	75 000	552 374	25 000
Främja hälsosamma och hållbara livsmiljöer	306 000		191 372	80 000
Öka förutsättningarna för åldrande med livskvalitet	316 000	264 000	75 912	69 807
Summa	2 431 000	2 231 000	2 122 133	2 122 133
Kvarvarande medel			308 867	308 867
Återbetalning till DRNG			308 867	